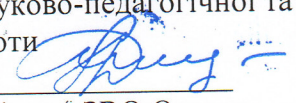


**«ЗАТВЕРДЖУЮ»**

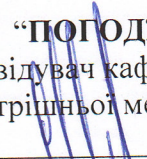
Проректор закладу вищої освіти  
з науково-педагогічної та навчальної  
роботи

  
професор ЗВО Оксана  
СЕРЕБРЕННИКОВА

«31» 08 2022 року

**«ПОГОДЖЕНО»**

Завідувач кафедри  
внутрішньої медицини № 2

  
професор ЗВО Сергій ШЕВЧУК  
«30» 08 2022 року

**СИЛАБУС**

**навчальної дисципліни  
«ВНУТРІШНЯ МЕДИЦИНА»**

|                      |   |
|----------------------|---|
| Спеціальність        | 222 Медицина  |
| Освітній рівень      | Магістр   |
| Освітня програма     | ОПП «Медицина», 2020  |
| Навчальний рік       | 2022-2023   |
| Кафедра              | Внутрішньої медицини №2   |
| Лектор               | Професор ЗВО, д.мед.н. Сергій ШЕВЧУК,<br>професор ЗВО, д.мед.н. Надія МАСІК, к.мед.н.,<br>доц. ЗВО Олена КОРОБКО, к.мед.н., доц. ЗВО<br>Ірина ІЛЬЮК, к.мед.н., ас. Інна КУВІКОВА,<br>к.мед.н., доц. ЗВО Дмитро ЛИСЕНКО. |
| Контактна інформація | intmed2@vntu.edu.ua,<br>вул. Пирогова, 56 (морфологічний корпус), (0432)<br>570379  |
| Укладач силабусу     | Доцент ЗВО, к.мед.н. Олена КОРОБКО  |



## 1. Статус та структура дисципліни

|  |   |
|--|---|
| Статус дисципліни  | Обов'язкова   |
| Код дисципліни в ОПП та місце дисципліни в ОПП                       | ОК 30, складова циклу дисциплін загальної підготовки  |
| Курс/семестр   | 4 курс (VII-VIII семестри)  |
| Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/ кількість кредитів ЄКТС) | 180 годин /6,0 кредитів ЄКТС  |
| Структура дисципліни   | Лекції - 22 год<br>Практичні заняття - 92 год<br>Самостійна робота -66 год<br>В цілому: аудиторні заняття – 63,3%, самостійна поза аудиторна робота – 36,7% |
| Кількість змістових модулів  | 4   |
| Мова викладання  | українська  |
| Форма навчання   | Очна (при впровадженні карантинних заходів чи заходів безпеки в умовах воєнного стану - дистанційна)  |

### 1. Опис дисципліни

**Коротка анотація курсу, актуальність.** Предметним напрямком програми є вивчення основ внутрішньої медицини за основними її розділами, при цьому наголос робиться на вивченні етіології, патогенезу, клініки, діагностики, лікування та профілактики основних та найрозповсюдженіших захворювань внутрішніх органів, отримання знань з таких її розділів, як гастроентерологія, пульмонологія, нефрологія та загальні питання внутрішньої медицини, формування практичних навичок та вмінь: збір анамнезу, проведення об'єктивного обстеження хворих, складання плану обстеження, інтерпретація отриманих в ході обстеження результатів, призначення лікування згідно сучасних стандартів та розробка заходів профілактики захворювань травної, дихальної, сечовидільної систем.

**Передреквізити.** Вивчення дисципліни «внутрішня медицина» базується на знаннях основних природничо-наукових дисциплін: анатомії людини, медичної біології, гістології, цитології та ембріології, патоморфології, фізіології, патофізіології, медичної і патологічної фізики, біоорганічної та біологічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології, фармакології, клінічної фармакології та клінічної фармації, радіології та радіаційної медицини, пропедевтики внутрішньої медицини й інтегрується з цими дисциплінами.

**Мета курсу та його значення для професійної діяльності.** Метою дисципліни є здобуття та поглиблення знань, вмінь, навичок та інших компетентостей з внутрішньої медицини, необхідних у професійній діяльності, які встановлені на основі освітньо-професійної програми спеціаліста.

#### Постреквізити.

В процесі вивчення дисципліни закладаються основи для вивчення студентами внутрішньої медицини, що передбачає інтеграцію викладання з ендокринологією, фтизіатрією, клінічною імунологією, інфекційними хворобами, хірургією, акушерством та гінекологією, онкологією та застосування знань з вищеперерахованих дисциплін в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

### 2. Результати навчання.

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:

1. Навички опитування пацієнта з патологією органів дихання, травлення та сечостатевої системи.
2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів пацієнта з патологією органів дихання, травлення та сечостатевої системи.



3. Здатність до встановлен попереднього та клінічного діагнозу пацієнту з патологією органів дихання, травлення та сечостатевої системи.
4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань органів дихання, травлення та сечостатевої системи.
5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні захворювань органів дихання, травлення та сечостатевої системи.
6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань органів дихання, травлення та сечостатевої системи.
7. Здатність до діагностування невідкладних станів у пацієнтів з патологією органів дихання, травлення та сечостатевої системи.
8. Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги пацієнту з патологією органів дихання, травлення та сечостатевої системи.
9. Навички надання екстреної медичної допомоги пацієнту з патологією органів дихання, травлення та сечостатевої системи.
10. Навички виконання медичних маніпуляцій пацієнта з патологією органів дихання, травлення та сечостатевої системи.
11. Здатність до визначення тактики ведення пацієнта з патологією органів дихання, травлення та сечостатевої системи, що підлягають диспансерному нагляду.
12. Здатність до проведення експертизи працездатності пацієнта з патологією органів дихання, травлення та сечостатевої системи.
13. Здатність до ведення медичної документації пацієнта з патологією органів дихання, травлення та сечостатевої системи.

3. **Зміст та логістика дисципліни**

|                              |                                     |  |
|------------------------------|-------------------------------------|--|
| Модуль 1. Внутрішня медицина | 7-8 семестр<br>180 год/6,0 кредитів | Лекції №№ 1-11<br>Практичні заняття №№ 1-46<br>Теми для самостійного опрацювання №№ 1-11 |
|------------------------------|-------------------------------------|--|

Дисципліна включає 31 тему, які поділені на 4 змістові модулі.

**Змістовий модуль №1: Основи діагностики, лікування та профілактики основних хвороб органів дихання**

- Тема 1. Основні симптоми в пульмонології. Методи дослідження в пульмонології  
Тема 2. Хронічне обструктивне захворювання легень  
Тема 3. Бронхіальна астма  
Тема 4 Пневмонії негоспітальні  
Тема 5. Пневмонії госпітальні  
Тема 6. Плеврити  
Тема 7. Інфекційно-деструктивні захворювання легень  
Тема 8. Дихальна недостатність

**Змістовий модуль №2. Основи діагностики, лікування та профілактики основних хвороб органів травлення**

- Тема 9 Основні симптоми гастроентерологічної патології. Методи дослідження в гастроентерології  
Тема 10. Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба  
Тема 11. Диспепсія. Хронічні гастрити  
Тема 12. Пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки  
Тема 13. Целіакія та інші ентеропатії  
Тема 14. Запальні захворювання кишечника. Синдром подразненої кишки  
Тема 15. Жовчнокам'яна хвороба, хронічний холецистит та функціональні порушення біліарного тракту  
Тема 16. Хронічні гепатити  
Тема 17. Цирози печінки  
Тема 18. Хронічні панкреатити

**Змістовий модуль 3 .Основи діагностики, лікування та профілактики основних хвороб сечостатевої системи**



- Тема 19. Основні нефрологічні симптоми та методи дослідження в нефрології.  
 Тема 20. Гломерулонефрити.  
 Тема 21. Пієлонефрити.  
 Тема 22. Тубуло-інтерстиціальний нефрит, амілоїдоз нирок.  
 Тема 23. Нефротичний синдром.  
 Тема 24. Хронічна хвороба нирок.

#### **Змістовний модуль 4. «Загальні питання внутрішньої медицини»**

Тема 25. Ожиріння. Етіологія, патогенез. Класифікація. Лікування. Метаболічний синдром, цукровий діабет, серцево-судинні та гастроентерологічні захворювання як наслідки ожиріння.

Тема 26. Діагностика та лікування людей похилого віку. Первинна та вторинна профілактика внутрішніх хвороб. Методологія доказової медицини та клінічної епідеміології. Рандомізовані клінічні випробування лікарських засобів.

Тема 27. Курація та захист історії хвороби.

Тема 28. Контроль практичних навичок

Тема 29. Комп'ютерний тестовий контроль.

Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів внутрішньої медицини.

Практичні заняття передбачають теоретичне обґрунтування основних питань теми та засвоєння наступних практичних навичок:

- 1) здійснення опитування пацієнта з захворюваннями внутрішніх органів, проведення клінічного обстеження, призначення плану обстеження та інтерпретація отриманих результатів лабораторних та інструментальних досліджень, визначення провідного синдрому захворювання, вміння встановити клінічний діагноз згідно сучасних класифікацій захворювань внутрішніх органів, провести диференційний діагноз з іншими захворюваннями, призначити лікування та провести профілактичні заходи;
- 2) вирішення ситуаційних задач з внутрішньої медицини, що мають клініко-діагностичне спрямування.

На практичних заняттях студенти здійснюють розбір теми практичного заняття, проводять клінічний розбір тематичного пацієнта та розв'язують клінічно-орієнтовані ситуаційні задачі та тестові завдання.

Самостійна робота студента передбачає підготовку до практичних занять та опрацювання практичних навичок, вивчення тем для самостійної позааудиторної роботи, підготовка презентацій, таблиць, опрацювання наукової літератури та написання оглядів з наданих тем для індивідуальної роботи. Контроль засвоєння тем самостійної поза аудиторної роботи здійснюється на підсумковому контролі з дисципліни.

Тематичні плани лекцій, календарні плани практичних занять, тематичний план самостійної поза аудиторної роботи, обсяг та напрямки індивідуальної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра внутрішньої медицини №2/Студенту/Очна форма навчання/ Медицина/ 4 курс/Навчально-методичні матеріали/ або за посиланням <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра внутрішньої медицини №2#. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmu.edu.ua.

#### **4. Форми та методи контролю успішності навчання**

|   |   |
|---|---|
| Поточний контроль на практичних заняттях                          | Методи: усне або письмове опитування, тестування, електронне опитування, розв'язання ситуаційних задач, проведення клінічного обстеження тематичного пацієнта, з призначенням плану обстеження та лікування.                        |
| Підсумковий семестровий контроль (залік) по завершенню 7 семестру | Згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <a href="https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи">https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи</a> ) |
| Підсумковий контроль  | Методи: передекзаменаційне тестування, усне   |



|  |  |
|--|--|
| дисципліни - іспит                     | опитування (згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <a href="https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи">https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи</a> )) |
| Засоби діагностики успішності навчання | Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок   |

### 5. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи>)

|                                 |  |
|---------------------------------|--|
| Поточний контроль               | За чотирьох бальною системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»   |
| Контроль практичних навичок     | За чотирьох бальною системою традиційних оцінок  |
| Залік                           | За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали)<br>Зараховано: від 122 до 200 балів<br>Не зараховано: менше 122 балів (див. Шкалу оцінювання)   |
| Підсумковий контроль дисципліни | 3 Сума балів за передекзаменаційне тестування (6-15 балів), захист історії хвороби (6-10 балів), практичні навички (8-10 балів) та усне опитування (30-45 балів)<br>Оцінка за іспит:<br>71-80 балів – «відмінно»<br>61-70 балів – «добре»<br>50-60 балів – «задовільно»<br>Менше 50 балів – «не задовільно»/не склав |
| Оцінювання дисципліни:          | Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 120-бальною шкалою): 60% оцінки за дисципліну<br>Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40% оцінки за дисципліну<br>Індивідуальна робота – від 1 до 12 балів<br>Сумарно від 122 до 200 балів.         |

### Шкала оцінювання дисципліни: національна та ECTS

| Шкала оцінювання дисципліни: національна та ECTS |             |  |   |
|--|-------------|--|---|
| Сума балів за всі види навчальної діяльності     | Оцінка ECTS | Оцінка за національною шкалою                      |   |
|  |             | для екзамену, курсового проекту (роботи), практики | для заліку  |
| 180-200  | A           | відмінно   | зараховано  |
| 170-179,9  | B           | добре  |   |
| 160-169,9  | C           |  |   |
| 141-159,9  | D           | задовільно   | -   |
| 122-140,99                                       | E           | задовільно   |   |
| 120-140,99                                       | E           | -  | зараховано  |
| 119-61   | FX          | незадовільно з можливістю повторного складання     | не зараховано з<br>можливістю повторного<br>складання |



|      |   |  |   |
|------|---|--|---|
| 1-60 | F | незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни | не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни |
|------|---|--|---|

### Критерії оцінювання знань студента

#### Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

**Оцінка «відмінно»** виставляється студенту, який глибоко і всебічно засвоїв теоретичний матеріал, грамотно і логічно його викладає. Він може вільно оперувати латинською термінологією, чітко відповідає на нестандартні питання за темою заняття, уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, що свідчить про опанування рекомендованої літератури та здатність аналізувати вивчений матеріал, а також чітко демонструє значення засвоєних теоретичних знань для практичної медицини.

**Оцінка «добре»** виставляється студенту, який знає і добре володіє теоретичним матеріалом, грамотно його викладає, не допускає неточностей при відповіді, уміє розкрити тему з позицій її медичного значення та практичного застосування, але при цьому відповіді не виходять за межі підручника, методичних рекомендацій.

**Оцінка «задовільно»** виставляється студенту, який знає базові поняття та визначення з вивченої теми, але допускає значні неточності або має труднощі при формулюванні відповіді, не розуміє медичних аспектів теми, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою.

**Оцінка «незадовільно»** виставляється студенту, який не знає теоретичних основ теми, допускає грубі помилки при відповіді, не розуміє базових понять та визначень, не може пояснити значення теоретичного матеріалу для практичної медицини.

#### Оцінювання виконання практичних навичок під час поточного контролю

**Оцінка «відмінно»** виставляється студенту, який володіє методикою послідовного фізикального обстеження пацієнта, робить чітке заключення по результатам додаткових обстежень, демонструє знання щодо референтних значень лабораторних показників, інтерпретує результати інструментальних обстежень.

**Оцінка «добре»** виставляється студенту, який допускає неточності при зборі скарг, анамнезу захворювання, життя, методології виконання фізикального обстеження, встановленні попереднього діагнозу, складанні плану обстеження та лікування, інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних обстежень, але здатний самостійно виявити допущені помилки.

**Оцінка «задовільно»** виставляється студенту, який знає основи практичного завдання, але зазнає труднощів при виконанні практичних навичок щодо збору скарг, анамнезу, фізикального обстеження, не володіє знаннями щодо послідовності практичних навичок, не може трактувати в повному обсязі результати проведених досліджень, допускає помилки при складанні плану обстеження та лікування.

**Оцінка «незадовільно»** виставляється студенту, який не може продемонструвати виконання практичної навички, зазнає значних труднощів при виконанні практичних навичок, порушує порядок виконання, не знає референтні значення показників, не вміє трактувати результати інструментальних обстежень, не володіє принципами обстеження та лікування.

#### Оцінювання виконання тестових завдань під час поточного контролю

**Оцінка «відмінно»** виставляється студенту, який при проведенні тестового контролю допускається не більше 10% неправильних відповідей (обсяг правильних відповідей 90-100%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді на всі питання до тесту.

**Оцінка «добре»** виставляється студенту, який під час тестового контролю допускає не більше 20% помилок. (обсяг правильних відповідей 80-89 %). Під час розв'язання



клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді на більшість питань до тесту.

**Оцінка «задовільно»** виставляється студенту, який робить помилки не більш, ніж в 40% тестових завдань (обсяг правильних відповідей 60,5-79%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді тільки на деякі питання до тесту.

**Оцінка «незадовільно»** виставляється студенту, який при тестовому опитуванні правильно розв'язує менше 60% тестових завдань. Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань не може надати правильні відповіді на питання до теста.

#### **Оцінювання усної відповіді під час підсумкового контролю (іспит)**

**Оцінка «Відмінно»** виставляється за роботу, в якій студент вірно відповів на всі запитання. Відповіді мають глибокий, змістовний та конкретний характер. Студент повинен знати особливості клінічних проявів захворювань внутрішніх органів, загальні принципи діагностики та лікування.

**Оцінка «Добре»** виставляється за роботу, в якій студент вірно відповів на 75% запитань і показав достатньо змістовні знання з тих питань, що відбивають основні розділи навчальної програми. Студент повинен знати особливості клінічних проявів захворювань внутрішніх органів, загальні принципи діагностики, лікування та профілактику.

**Оцінка «Задовільно»** виставляється за роботу, в якій студент вірно відповів на 50% запитань. Відповіді неповні, здебільшого обмежуються простим переліком складників, ознак, рис, без найменших подробиць. Студент повинен володіти обов'язковим мінімумом знань щодо теоретичних та практичних знань з патології внутрішніх органів.

**Оцінка «Незадовільно»** виставляється за роботу, в якій студент не дав жодної правильної відповіді або дав лише приблизну відповідь на два запитання. Студент не володіє обов'язковим мінімумом знань з внутрішньої медицини.

Нарахування індивідуальних балів здійснюють на підставі Положення про організацію навчального процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова (Вінниця, 2020). (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи>)

**12 балів** – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який отримав призове місце на міжвузівських олімпіадах з дисципліни або призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт або призове місце на міжвузівській/міжнародній науковій конференції з наявністю друкованої роботи

**11 балів** – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який отримав I місце на внутрішньовузівській олімпіаді з дисципліни або I місце на студентській науковій конференції з наявністю друкованої роботи, або приймав участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт

**10 балів** - додаються до оцінки з дисципліни студенту, який отримав призове місце (II-III) на внутрішньовузівській олімпіаді з дисципліни або на студентській науковій конференції з наявністю друкованої роботи; або за участь (без призового місця) міжвузівських олімпіадах з дисципліни або призове місце на міжвузівській/міжнародній науковій конференції з наявністю друкованої роботи.

**9 балів** – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який приймав участь (без призового місця) у внутрішньовузівській олімпіаді з дисципліни або студентській науковій конференції з наявністю друкованої роботи

**8 балів** - додаються до оцінки з дисципліни студенту, який активно приймав участь у роботі студентського наукового гуртка, опублікував друковану роботу за результатами науково-практичного дослідження, але не приймав особисто участь у студентській науковій конференції, підготував стендову доповідь.

**6-7 балів** - додаються до оцінки з дисципліни студенту, який виготовив не менше 20 мікропрепаратів або не менше 3 таблиць, або навчальний відеофільм для поповнення наочного забезпечення викладання дисципліни (з урахуванням обсягу та важливості



виконаної роботи).

3-5 балів додаються до оцінки з дисципліни студенту, який виготовив не менше 10 мікропрепаратів або не менше 2 таблиць, або створив тематичну ілюстровану презентацію певного збудника інфекційного захворювання (не менше 2) для поповнення наочного забезпечення викладання дисципліни (з урахуванням обсягу та важливості виконаної роботи).

### **Політика навчальної дисципліни/курсу**

Студент має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації навчального процесу в ВНМУ ім. М.І. Пирогова та засадах академічної доброчесності.

**Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки** при проведенні навчальних занять студент має дотримуватися правил безпечного поведіння у лікувально-профілактичному закладі в тому числі при роботі з медичною апаратурою.

**Вимоги щодо підготовки до практичних занять.** Студент повинен бути підготовленим до практичного заняття, тестові завдання до поточної теми мають бути розв'язані у робочому зошиті.

На заняття слід приходити вчасно, без запізнення. Студент, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку.

На практичних заняттях студент має бути одягнений в робочу форму (медичний халат, шапочка, змінне взуття, маска при необхідності). Студенти, які не мають робочої форми, змінного взуття та маски не допускаються до заняття.

Студент повинен дотримуватися правил безпеки на практичних заняттях та під час знаходження у приміщеннях кафедри.

Під час обговорення теоретичних питань студенти мають демонструвати толерантність, ввічливість та повагу до своїх колег та викладача; при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після завершення заняття.

**Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів.** Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті допускається тільки під час електронного тестування або опитування.

**Академічна доброчесність.** Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів студент отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

**Пропуски занять.** Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра внутрішньої медицини №2#) черговому викладачу. Для відпрацювання пропущеного заняття студент має письмово чи усно відповісти на питання до теми заняття. Відпрацювання пропущених лекцій здійснюється після надання конспекту лекційного матеріалу, або написання інформаційного повідомлення чи підготовки власної презентації з теми пропущеної лекції.

**Порядок допуску до підсумкового контролю** з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання



<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та лекцій та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

**Додаткові індивідуальні бали.** Індивідуальні бали з дисципліни студент може отримати за індивідуальну роботу, обсяг якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІРС згідно Положенню про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

**Вирішення конфліктних питань.** При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, студент повинен подати спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

**Політика в умовах дистанційного навчання.** Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять та лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра внутрішньої медицини №2 / Студенту або <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра внутрішньої медицини №2/ Новини).

**Зворотній зв'язок** з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

6. **Навчальні ресурси** Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра внутрішньої медицини №2/ Студенту.

#### **I. Основна література:**

1. «Негоспітальна пневмонія у дорослих осіб: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика, антимікробна терапія та профілактика». Адаптована клінічна настанова. Київ, НАМН України, 2019.
2. 30 невідкладних станів у терапії: Навчальний посібник / За ред. проф. Ю.М. Мостового. – Київ: Центр ДЗК, 2017 – 128 с.
3. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Негоспітальна пневмонія у дорослих осіб: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика, антимікробна терапія та профілактика». – Київ, Національна академія медичних наук України, 2019
4. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах Бронхіальна астма. – Київ, Національна академія медичних наук України, 2020.
5. Баженов Е., Ахмедов В., Остапенко В. Клинико-фармакологические основы современной пульмонологии. – Бином. – 2015. – 360 с.
6. Бронхіальна астма : адаптов. клініч. настанова, заснована на доказах / Нац. ін-т фтизіатрії і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського, Нац. мед. акад. післядиплом. освіти ім. П. Л. Шупика, Асоц. фтизіатрів і пульмонологів України ; уклад.: Ю. І. Фещенко, Д. М. Бойко, В. К. Гаврисюк [та ін.]. – Вид. офіц. – Київ : НАМН України, 2019. – 113 с.
7. Бронхіальна астма. Адаптована клінічна настанова. Київ, НАМН України, 2020
8. Внутрішні хвороби. У 2 т. Т. 1 / Л.В.Глушко, С.В.Федоров, І.М. Скрипник, М.М. Островський/ За ред. проф. Л.В.Глушка. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 680 с.
9. Внутрішні хвороби: Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19 / Керівник проекту АлександраКубец, гол. ред. Адріана Яремчук-Кочмарик, Анатолій Свінцицький; пер. з польск. – Краків: Практична медицина, 2018. – 1632 с.



10. Гастроентерологія: підручник у 2-х томах / За редакцією Харченко Н.В., Бабака О.Я. – 2-е вид., переробл., доповн. – Кіровоград: Поліум, 2017. – Т. 2. – 432 с., іл., табл.; 4 стор. кольор. вкл.
11. Денесюк В.І., Денесюк О.В. Внутрішня медицина. Підручник для студентів закладів вищої освіти III-IV рівня акредитації та лікарів післядипломної освіти на основі рекомендацій доказової медицини / За ред. В.М. Коваленка. – К.: МОРІОН, 2019. – 960 с.
12. Кишенькове керівництво Глобальної стратегії діагностики, лікування та профілактики ХОЗЛ Global Initiative for Chronic Obstructive Lung Disease, GOLD, перегляд 2019 р. / Клінічна імунологія. Алергологія. Інфектологія. 2019. №7(120). С.52-68.
13. Клінічна пульмонологія : навч. посіб. / І.М.Скрипник, Н.Л. Соколюк, О.Ф.Гопко; ВДНЗУ «УМСА». – Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2016. – 260 с. ISBN 978-617-7038-45-9.
14. Клінічні протоколи надання медичної допомоги. Медицина невідкладних станів : [зб. док.] / Департамент охорони здоров'я викон. органу Київ. міськради (Київ. міськдержадмін.), Київ. міськ. наук. інформ.-аналіт. центр мед. статистики ; [відп. ред. Т. В. Марухно]. - Київ : МНІАЦ мед. статистики : Медінформ, 2015. - 273 с. : рис., табл. - (Нормативні директивні правові документи)
15. Наказ МОЗ України від 05.06.2019 № 1269 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги» Екстрена медична допомога: догоспітальний етап. Новий клінічний протокол.
16. Наказ МОЗ України від 11.02.2016 № 90 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при запальних захворюваннях кишечника». Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Запальні захворювання кишечника (хвороба Крона, виразковий коліт)».
17. Наказ МОЗ України від 11.02.2016 №89 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги пацієнтам з хронічною хворобою нирок V стадії із застосуванням гемодіалізу або перитонеального діалізу».
18. Наказ МОЗ України від 11.02.2016 №90 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при запальних захворюваннях кишечника». Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Запальні захворювання кишечника (хвороба Крона, виразковий коліт)».
19. Пасечко Н. Ярема Н., Мартинюк Л. Практичний посібник з внутрішньої медицини або кишенькова книжка сімейного лікаря. У двох частинах (Ч.1: ендокринологія, пульмонологія, гастроентерологія, гематологія; Ч. 2: кардіологія, ревматологія, нефрологія). Для студентів та лікарів. - Підручники і посібники. – 2019.
20. Свінціцький А. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини / Медицина, 2019. – 1008 с.
21. Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації при вірусному гепатиті В у дорослих. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 21.06.2016 № 613.
22. Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації при вірусному гепатиті С у дорослих. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 18.07.2016 № 729.
23. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) третинної (високо спеціалізованої) медичної допомоги Цироз печінки та його ускладнення, 2016
24. Внутрішня медицина: Частина 1 Гастроентерологія. Пульмонологія. Нефрологія. /За ред. проф. Станіславчука М.А.- Вінниця, 2018.- 439с. (Рекомендовано для



використання студентами 4 курсу при підготовці до практичних занять Протокол № 20 від 16.03.2018)

25. Internal medicine : Part 2: textbook for English-speaking students of higher medical schools / edited by Professor M. A. Stanislavchuk and Professor V. K. Sierkova. – Vinnytsya : Nova Knyha, 2019. – 360 p. (Рекомендовано для використання студентами 4 курсу при підготовці до практичних занять Протокол № 19 від 22.12.2018).

## II. Допоміжна література:

1. Алгоритми в практиці гастроентеролога / За редакцією О.Я.Бабака. – Київ: ТОВ «Бібліотека «Здоров'я України», 2015. – 162 с.
2. Губергріц Н.Б., Харченко Н.В. Хронічні гепатити та цирози печінки: навч. посібник. за ред. проф. Н.Б. Губергріц, Н.В. Харченко.- Кіровоград: Поліум. - 2015. – 343 с.
3. Класифікації. захворювань органів травлення: довідник / за редакцією Н.В. Харченко / О.Я. Бабак, О.А. Голубовська, Н.Б. Губергріц, А.Е. Дорофєєв, Т.Д. Звягінцева, І.М. Скрипник, С.М. Ткач, Г.Д. Фадєєнко, Н.В. Харченко, М.Б. Щербиніна – Кіровоград: ПП «Поліум», 2015. – 54 с.
4. Очерки клинической пульмонологии [Текст] / Под ред. В. К. Гаврисюка. Киев, 2016. 336 с.
5. Свінціцький А. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини. Медицина, 2019. – 1008 с.
6. Пиманов С.И., Силивончик Н.Н. Римские IV рекомендации по диагностике и лечению функциональных гастроэнтерологических расстройств: пособие для врачей. М., 2016.- 160 с.
7. Davidson's Principles and Practice of Medicine 23rd Edition. Editors: Stuart Ralston, Ian Penman, Mark Strachan Richard Hobson. Elsevier. - 2018. – 1440p.
8. Посібник з клінічної лабораторної та функціональної діагностики захворювань внутрішніх органів / О. К. Шевчук, О. Л. Старжинська, А. Ф. Гуменюк ; Вінниця. НМУ ім. М.І. Пирогова. — Вінниця, 2013. — 160 с.
9. Жебель В.М., Каніковський О.Є., Гуменюк А.Ф. Виразкова хвороба (пептична виразка) очима терапевта та хірурга: Навчальний посібник - Вінниця, 2008.
10. Впровадження діагностичних, прогностичних та лікувальних шкал з внутрішньої медицини у навчальний процес підготовки студентів та лікарів післядипломної освіти. Навчальний посібник // За редакцією проф. В.І. Денесюка, проф. Р.Г. Процюка. - Київ: Центр ДЗК, 2017 – 168 с.
11. Діагностичні, лікувальні та профілактичні алгоритми з внутрішньої медицини: навчально-методичний посібник. // За редакцією проф. В.І. Денесюка. - Київ: Центр ДЗК, 2015 – 152 с.
12. Катеринчук ІП. Клінічне тлумачення й діагностичне значення лабораторних показників у загально-лікарській практиці: навчальний посібник. 2-е вид. Київ: Медкнига; 2018. 228 с.
13. Клінічна фармакологія : навч. посіб. / Є. І. Шоріков [та ін.] ; Буковин. ДМУ. – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 512 с.
14. Свінціцький А. С. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини : [навч. посіб. для лікарів-інтернів і студентів мед. закл. вищ. освіти] / А. С. Свінціцький. – Київ : Медицина, 2019. – 1008 с.
15. Сучасні підходи до лікування гострої емпієми плеври (огляд літератури) / О. Ю.Троніна // Шпитальна хірургія. Журнал імені Л. Я. Ковальчука. - 2017. - № 4. - С. 102-108. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/shpkhir\\_2017\\_4\\_21](http://nbuv.gov.ua/UJRN/shpkhir_2017_4_21)
16. Хроническое обструктивное заболевание легких, многообразие системных проявлений : монография / А. И. Гоженко [и др.]. - Одесса : Фенікс, 2015. - 161 с. : рис., табл.

## III. Інформаційні ресурси:

1. Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова: <http://vnmu.edu.ua>
2. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnmu.edu.ua>



3. Центр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>
  4. МОЗ України <https://moz.gov.ua/>
  5. Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>
  6. Державний реєстр лікарських засобів [www.moz.gov.ua](http://www.moz.gov.ua)
  7. Уніфіковані протоколи ведення хворих [www.moz.gov.ua](http://www.moz.gov.ua)
  8. <https://www.aasld.org/>
  9. <http://www.eagen.org/>
  10. <http://www.ers-education.org/guidelines.aspx>
  11. <https://ehaweb.org/organization/committees/swg-unit/scientific-working-groups/structure-and-guidelines/>
  12. <http://www.gastro.org/guidelines>
  13. [www.ginasthma.org](http://www.ginasthma.org)
  14. <http://goldcopd.org>
  15. [http://www.ifp.kiev.ua/index\\_ukr.htm](http://www.ifp.kiev.ua/index_ukr.htm)
  16. <http://mtd.dec.gov.ua/index.php/uk/>
  17. <https://www.nice.org.uk>
  18. <http://www.oxfordmedicaleducation.com/>
  19. <http://ukrgastro.com.ua/>
  20. <https://www.sccm.org/Research/Guidelines>
  21. **Ошибка! Недопустимый объект гиперссылки.**
  22. <https://www.umj.com.ua/>
  23. Відкритий освітній ресурс Empendium. Режим доступу: <https://empendium.com/ua/>
  24. Австралійський бюлетень небажаних лікарських реакцій. <http://www.tga.health.gov.au/adr/aadrb.htm>.
  25. Британський щомісячний бюлетень з безпечності застосування лікарських засобів. <http://www.mhra.gov.uk/Publications/Safetyguidance/DrugSafetyUpdate/index.htm>.
  26. Лекції для післядипломної освіти «Принципи клінічної фармакології» Клінічного центру Національного інституту здоров'я США. <http://www.cc.nih.gov/researchers/training/principles.shtml>.
  27. Міжрегіональне товариство спеціалістів доказової медицини: <http://www.osdm.org/index.php>
  28. Вісник доказової медицини: <http://www.evidence-update.ru>
  29. Європейське товариство клінічних фармакологів і фармакотерапевтів: <http://www.eacpt.org>
  30. On-line реєстрація небажаних лікарських реакцій на сайті FDA. <https://www.accessdata.fda.gov/scripts/medwatch/medwatch-online.htm>.
  31. Ресурс по взаємодії лікарських засобів: <http://medicine.iupui.edu/flockart/>
  32. Pubmed portal: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
  33. UpToDate: <https://www.uptodate.com/home>
  34. British Medical Journal Learning: <https://new-learning.bmj.com/>
  35. Центр контролю захворювань: <https://www.cdc.gov/>
  36. Медичні калькулятори: <https://www.mdcalc.com/>
  37. Калькулятор індексу маси тіла: <https://www.bmi-calculator.net/>
- Презентації лекцій, Методичні рекомендації до практичних занять та СРС, Консультації (два рази на тиждень згідно графіку консультацій)
7. **Розклад та розподіл груп по викладачам** опублікований на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра внутрішньої медицини №2/ Студенту).
  8. **Питання до підсумкового контролю дисципліни** опубліковані на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра внутрішньої медицини №2/ Студенту). Силабус з дисципліни «Внутрішня медицина» обговорено та затверджено на засіданні кафедри внутрішньої медицини № 2 (протокол № 1, від «30» 08 2022 року)
- Відповідальний за курс \_\_\_\_\_ к. мед.н., доцент ЗВО Олена КОРОБКО  
(підпис)
- Завідувач кафедри \_\_\_\_\_ д.мед.н., професор ЗВО Сергій ШЕВЧУК  
(підпис)